



BIBLIJSKO - MOLITVENE ZAJEDNICE

**SVETI PETAR I PAVAO**

## CRKVA JE OTAJSTVO

### Zašto posebno želimo govoriti o Crkvi kao otajstvu?

Upravo radi toga što je takoreći prva riječ koju je II. Vat. sabor rekao o Crkvi bila riječ „otajstvo“. Prvo izlaganje o Crkvi je upravo „De ecclesiae mysterio“, tj. „O otajstvu Crkve“. U ovom je naslovu, dakle, sadržana tvrdnja da je Crkva Otajstvo. To je očito „nosiva“, temeljna tvrdnja koja bi u svojem sadržaju trebala ponijeti sve što Sabor želi reći o biću Crkve. Tu je razlog zašto o tome želimo posebno govoriti. O Crkvi je kroz povijest bilo mnogo izričaja. Pitanje je na koji se dio njezina bića stavljaju posebni naglasci.





U opasnosti smo, naime, da tada suzimo svoje promatranje samo na ono gdje **počivaju naglasci**, a naglasci su uvjetovani posebnim „kontekstom“ događanja i situacija.

**Evo primjera:** Slika koju je o Crkvi zatekao II Vat. sabor izrasla je iz protureformacijske reakcije i tridentinskog sabora (1560.), kao i potridentinskog vremena. Ušla je u teološke priručnike i trajala do naših dana. **Tu se inzistira ponajviše na vidljivoj stvarnosti Crkve, vanjskim, vremenitim, socijalnim i pravnim aspektima u Crkvi.** Upravo onome što su protestanti nijekali. **Slika je dakle uvjetovana.**



## Novo predstavljanje Crkve

II. Vat. sabor svih biskupa mjesnih Crkava svijeta zajedno s rimskim biskupom koji ga je otvorio i trajno mu predsjedao **papa Ivan XXIII**, koji nije zaključio sabor zbog smrti. Naslijedio ga je **papa Pavao VI**. Dakle, Sabor je ponovo želio očitovati Kristovu Crkvu onako kako su nam to predali apostoli, kako se to temelji na novozavjetnim spisima i crkvenoj predaji. U pomoć su pozvana i najnovija istraživanja s područja povijesti dogmi. Posebna je bila želja sabora da se uoče oni temeljni vidovi bića Crkve koji su u prijašnjoj slici Crkve ostali u sjeni upravo zbog polemičkog „**konteksta**“ iz kojeg je ta slika Crkve proizašla.



Sabor je stoga, prije svega želio da Crkvu predstavi u njezinoj **nevidljivoj dimenziji, onoj unutarnjoj koju joj daje Duh**. Želio je da je pokaže svijetu u njezinoj unutarnjoj dinamici koja nije dostupna sociološkom istraživanju jer je nadiskustvene prirode. Tako je sabor progovorio o **otajstvu Crkve**. Ni u kojem slučaju nije time htio zanemariti sociološki vid njezina bića. Htio je samo što potpunije predstaviti svijetu **cjelovito biće Crkve. Zato je progovorio „De ecclesiae mysterio“, a ne „De societate...“ = o Crkvi kao društvu, jer „otajstvo Crkve“ uključuje u sebi i jedno i drugo**. Stavljanja naglasaka samo na jednu stranu ne bi potpuno prezentiralo biće Crkve. **Crkva je složena stvarnost.**





## Tumačenje pojma i otajstvo Kraljevstva Božjega

Da objasnimo sada sam pojam „**otajstvo**“, zapravo točnije u kojem ga smislu pridijevamo Crkvi. **Otajstvo je biblijski termin**. Upotrebljava ga i sam Isus, a posebno mjesto zauzima u spisima apostola Pavla. U biblijskom značenju pojma ne znači nešto naprosto poznato ili tajnovito a još manje nešto mračno, mutno ili neodređeno. **U Bibliji on uvijek znači božansku stvarnost koja nadilazi našu spoznaju i koja je za nas spasenjska**. Ta se stvarnost otkriva i ostvaruje u punini u Isusu Kristu Spasitelju našem.

# Otajstvo Crkve



Isus upotrebljava pojam „otajstvo“ u odnosu na Kraljevstvo Božje. Ono nam dolazi kao stvarnost koja nije do kraja dostupna našem iskustvu. Isus je stoga tumači u prisposodobama (Mt 13, 10-17).

**Učenicima je „dano“ da znaju otajstva Kraljevstva Božjega. Isus ne govori i da sve razumiju, jer riječ je o otajstvu. Ali, da bi čovjek spoznao otajstvo potrebno je imati za to oči i uši, treba prepoznati trenutak. Drugima nije dano da razumiju jer u Isusu nisu prepoznali blizinu Božju, jer mu ne vjeruju. Temeljni pristup otajstvu je vjera u Isusa Krista, jer se upravo u njemu otajstvo otkriva i ostvaruje.**



Isus na svojim suvremenicima prepoznaje ispunjenje Izaijinog proroštva. **Čovjek može, naime i pokraj svojih očiju ne vidjeti i pokraj svojih ušiju ne čuti.** Postoje stvarnosti za koje je potrebno imati oči vjere, jer naše materijalne oči i uši ne mogu zahvatiti svu stvarnost pogotovo ne onu u kojoj Bog spasenjski djeluje u ovoj našoj povijesti i našem životu. Da je Kraljevstvo Božje kao otajstvo skriveno našim očima iskustvenog spoznavanja u svojem punom sadržaju govori i činjenica da ga Isus tumači u prisporobama kako bi lakše razumjeli.



**KRALJEVSTVO JE BOŽJE, ...?**



**U istom poglavlju 13. Matej donosi sedam Isusovih prispodoba**, slika otajstva Kraljevstva Božjega, od kojih svaka otkriva jedan određeni njegov vid. Zanimljivo je paralelno mjesto Markova evanđelja (Mk 4,11). Marko želi pokazati upravo tu egzistencijalnu, događajnu dimenziju otajstva Kraljevstva Božjega. On ne govori kao Matej samo o tome da je učenicima „dano znati otajstva Kraljevstva Božjega“, već: **„Vama je dano otajstvo Kraljevstva Božjega“**, želeći istaći da se ono već u njima ostvaruje, da u njima djeluje to otajstvo.



Ovdje se posebno moramo zaustaviti kod **apostola Pavla**. „**Otajstvo**“ je **središnja stvarnost njegovog naviještanja, to je njegovo Evandjelje** (Ef 6,19). Što je za Pavla otajstvo, Evandjelje? On sam to tumači u svojem pismu Kološanima: „Radujem se sada dok trpim za vas i u svom tijelu dopunjam što nedostaje mukama Kristovim za Tijelo njegovo, za Crkvu. Njoj ja postadoh poslužiteljem po rasporedbi Božjoj koja mi je dana za vas da potpuno pronesem Riječ Božju – **Otajstvo pred vjekovima i pred naraštajima skriveno, a sada očitovano svetima njegovim**. Njima Bog htjede obznaniti kako li je Slavom bogato to Otajstvo među poganima: **to jest Krist u vama, nada slave**! Njega mi navješćujemo, opominjući svakog čovjeka, poučavajući svakog čovjeka u svoj mudrosti da bismo svakoga čovjeka doveli do savršenstva u Kristu. Za 'to' se i trudim njegovom djelotvornošću koja u meni snažno djeluje“. (Kol 1,24-27).



## Skriveno od vjekova

To je otajstvo, dakle po Pavlu: **Krist u Kološanima, nada slave!** Mnogo je rečeno u ovom tekstu. **Prije svega da otajstvo trebamo potražiti u samom biću Božjem prije ove naše ljudske povijesti.** To je njegov Sin združen spasiteljski s ljudskim rodom. **Otajstvo je nova stvarnost Boga i čovjeka!** Nisu to skrivene riječi ili spoznaje, već skrivena stvarnost koja se u punini očitovala u Isusu Kristu koji je „odsaj Slava (Slava = Božje biće) i otisak Bića njegova (Heb 1,3), zato je to otajstvo „Slavom bogato“ je u njemu djeluje Bog u svojem Sinu koji je Gospodin. To otajstvo sad djeluje u Kološanima, svetima njegovim. **Punina čovještva je po Pavlu dosegnuta onda kad u njemu počinje djelovati to Otajstvo. Tada čovjek dolazi do „savršenstva u Kristu“.**

ČOVJEK  
-  
OTAJSTVO  
I  
SLIKA  
BOŽJA





**To Otajstvo (to je vlastito ime) djeluje i u Pavlu i to snažno!** Njegovom snagom on je njegov navjesticatelj i to je njegovo Evanđelje: „**Isus Krist – Otajstvo Božje, u kom su sva bogatstva mudrosti i spoznaje skrivena**“ (Kol 2,2). Da bismo to što bolje shvatili moramo pročitati i drugi Pavlov tekst: **Ef 1,3-10; 3,3**.

To je Otajstvo u planu mudrosti Božje od same vječnosti, a objavljeno i ostvareno u Isusu Kristu (za ljudski rod ono trajno djeluje u povijesti do svršetka svijeta). U ovom grešnom i otuđenom svijetu ono spasiteljski djeluje želeći zahvatiti sve ljude bez razlike na rasu, narodnost, vjeru i najrazličitije druge pripadnosti. Sve ljude Bog želi upravo snagom Otajstva, očitovanog i djelotvornog u Isusu Kristu, suobličiti svojem Sinu.



**Mislim da nam je sada jasno zašto je II Vat. Sabor progovorio o Otajstvu Crkve.** Kristova Crkva ne može biti nešto drugo, neko drugo otajstvo nego lije **jedno jedinstveno i jedincato Otajstvo Božje očitovano u Isusu Kristu.** Crkva je upravo radi toga otajstva jer je sva, čitavim svojim bićem uronjena u ovo jedinstveno Otajstvo koje je Isus Krist. Pa ona ne može biti ništa drugo. **Nije li ona njegovo Tijelo, kome je on Glava (Kol 1, 15-20).** Ako Krist u njoj djeluje i po njoj djeluje, onda to znači da je upravo Crkva **„prostor“ u kojem djeluje Otajstvo Božje i to u njoj i za svijet.** U spasiteljskom planu Božjemu od vječnosti tu je i Crkva kao sakrament tog Otajstva po kome Bog želi zahvatiti čitav svijet i zagrliti sve ljude. Na taj način ona je sva u službi ovog spasiteljskog plana Božjega i dovršenja Kraljevstvo Božjega ponovnim dolaskom Sina Božjega Isusa Krist, da Bog bude u svemu (1Kor 15,28).



## Po Crkvi se događa otajstvo Božje

Sve je to Sabor imao pred očima kad je želio Crkvu predstaviti svijetu kao otajstvo. **Htio ju je predstaviti cjelovito: pokazati da je porijeklo njezina bića u samom Presvetom Trojstvu još prije stvaranja svijeta.** Pokazati kako je još u Starom zavjetu ona bila naviještena i kao ju je Bog pripravljao. Pokazati kako ju je Krist konačno utemeljio i **kako je po Duhu zaživjela u ovoj povijesti.** Sabor je htio pokazati i otajstvenu tajnu njezina bića, kako se ona događa u prostoru i vremenu, njezino poslanje koje ima do svršetka vremena. Sabor je pokazao i njezinu eshatološku dimenziju: **njezinu budućnost** koju ima kao slavna nebeska Crkva. To će biti njezino konačno dovršenje, to će ujedno biti i dovršenje Otajstva koje u njoj sjaji i djeluje kao u sakramentu Boga živoga.





To je stvarnost koja uvijek sa sobom donosi i iskustveni vid kako bismo je mi kao materijalna bića koji sve spoznajemo i prihvaćamo svojim materijalnim sjetilima, mogli prepoznati i prihvatiti. „Skrivenost“ otajstva ne dolazi prvenstveno radi toga što bi se radilo o nekoj nejasnoj stvarnosti, već prvenstveno radi toga što je naša spoznajna moć ograničena, pa **ništa ne možemo spoznati što u nas ne ulazi kroz naša sjetila, naša je percepcija bitno materijalna.** Tek na temelju ovakve materijalne spoznaje možemo onda zaključivati na nešto što nije materijalno.

